

VERSLO LIUDIJIMĄ ĮSIGYJANČIO GYVENTOJO ATMINTINĖ
(trumpoji)

VIRTUALUS BUHALTERIS Į APS JUMS:

- ✓ Užpildys deklaraciją
- ✓ Suskaičiuos mokesčius
- ✓ Išrašys sąskaitas

Verslo liudijimas – tai dokumentas, patvirtinantis fiksuoto pajamų mokesčio sumokėjimą, verčiantis individualia veikla ir (arba) gyvenamosios paskirties patalpų nuomos veikla, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“ (toliau – Nutarimas) patvirtintą Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas).

Sąrašė yra išskirtos veiklos rūšys, kuriomis galima verstis, įsigijus verslo liudijimą. Šiame Sąrašė nurodomas veiklos rūšies pavadinimas ir skliausteliuose pateikiamas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (toliau – EVRK) nurodytas klasės numeris. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) patvirtino Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, klasifikatorių (toliau – klasifikatorius), kuriame nurodė atskirų veiklos rūšių ryšį su EVRK, veiklos rūšims nustatė veiklos grupes ir pagal tai suteikė atskirus kodus bei nustatė veiklos rūšis, kurias vykdant privalo būti nurodyta stacionari veiklos vykdymo vieta (klasifikatoriuje, prie nurodytos veiklos rūšies, ji pažymėta ženklu (ST). Šiais kodais žymimoms veiklos rūšims savivaldybių tarybos (kiekviena individualiai) nustato fiksuotus pajamų mokesčio dydžius, kuriuos taikant apmokestinamos per atitinkamą laikotarpį iš atitinkamos veiklos gautos pajamos.

Vykdydamas veiklą, kuria gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, gyventojas pats sprendžia su veikla susijusius klausimus, pats dengia jo veiklos vykdymo išlaidas ir užtikrina, kad jo faktiškai vykdoma veikla atitinka nustatytą fiksuotą pajamų mokesčiu apmokestinimą verslo liudijime nurodytą veiklą.

Pažymėtina, kad gyventojas gali įsigyti neribotą skirtingų veiklos rūšių verslo liudijimų skaičių. Jei gyventojas nori verstis į Sąrašą nepatenkančia veikla, tai jis turi pasirinkti kitokią ūkinės veiklos formą (pvz., steigti įmonę ar registruoti individualią veiklą pagal pažymą).

Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) nuostatas verslo liudijimus įsigiję gyventojai turi teisę pasirinkti mokėti fiksuoto dydžio pajamų mokestį:

– nuo iš individualios veiklos, įsigijus verslo liudijimus, gautų ne didesnių nei 45 000 eurų pajamų;

– nuo tik iš **gyventojams išnuomotų** gyvenamosios paskirties patalpų nuomos (t. y. pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis, nuomojant tik gyvenamosios paskirties objektus) gautų pajamų, jei pajamos iš nuomos per mokestinį laikotarpį **neviršija 45 000 eurų**.

Tuo atveju, jei gyventojas vykdo kitokią, nei verslo liudijime nurodyta, veiklą, jam pagal GPMĮ nuostatas atsiranda prievolė sumokėti pajamų mokestį nuo verslo liudijime nenurodytos veiklos rūšies gautų pajamų.

Veiklos vykdymo teritorija ir verslo liudijimų išdavimas

Nutarime nustatyta, kad verslo liudijimai verstis veikla gyventojams gali būti išduodami:

- 1) neribojant veiklos teritorijos;
- 2) visoje Lietuvos Respublikoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją;
- 3) konkrečios savivaldybės teritorijoje.

Fiksuoti pajamų mokesčio dydžiai įsigyjant verslo liudijimus taikomi tokia tvarka:

– kai veiklos vykdymo vieta pasirenkama neribojant veiklos teritorijos ar visoje Lietuvos Respublikoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją, tai taikomi verslo liudijimą įsigijančio gyventojų nuolatinės (deklaruotos) gyvenamosios vietos savivaldybės tarybos nustatyti fiksuoti pajamų mokesčio dydžiai bei lengvatos;

– kai veiklos vykdymo vieta pasirenkama konkreči savivaldybės teritorija, tai taikomi tos konkrečios veiklos vykdymo vietos savivaldybės tarybos nustatyti fiksuoti pajamų mokesčio dydžiai bei lengvatos.

Verslo liudijimus įsigyti, pratęsti / pakeisti ar nutraukti **patogiausia** elektroniniu būdu, prisijungus prie asmeninės mokesčių mokėtojo erdvės – **Mano VMI** naudojant savo e. bankininkystės duomenis ar kitas išorines priemones, e. parašą ar VMI išduotas prisijungimo priemones (vmi-221124-verslo-liudijimas-internetu).

Gyventojas, prisijungęs prie Mano VMI, turi užpildyti atitinkamą prašymą ir sumokėti apskaičiuotą fiksuoto dydžio pajamų mokestį bei valstybinio socialinio draudimo įmoką (kai verslo liudijimas išduodamas trumpesniame nei trijų mėnesių laikotarpiui). Informacija apie įskaitytą mokesčių sumokėjimą bei suteikiamą verslo liudijimo numerį gyventojui pateikiama asmeninėje gyventojų paskyroje, Mano VMI.

Verslo liudijimus galima įsigyti ir Valstybinėje mokesčių inspekcijoje (toliau – VMI), kurioje įgyvendintas vieno langelio principas, todėl gyventojai dėl verslo liudijimo įsigijimo gali kreiptis į bet kurią Teritorinę valstybinę mokesčių inspekciją (toliau – TVMI).

Verslo liudijimas išduodamas visišką civilinį veiksnumą įgijusiam gyventojui, t. y. sulaukusiam 18 metų, arba jaunesniam nei 18 metų gyventojui, kuris visišką veiksnumą įgyja kitais Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais atvejais.

Verslo liudijimas gali būti išduodamas ir nepilnamečiui nuo 14 metų, kai yra vieno iš tėvų (jų tėvių, rūpintojų) sutikimas.

Gyventojų prašymu išduotame verslo liudijime gali būti įrašomas vienas iš šių fizinių asmenų: sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globojamasis, globėjas (rūpintojas), tačiau iš veiklos, kuriai buvo išduotas verslo liudijimas, gautas pajamas turi deklaruoti verslo liudijimą įsigijęs gyventojas. Verslo liudijime nurodytas asmuo turi teisę dalyvauti gyventojų vykdomoje veikloje, kuriai išduotas verslo liudijimas.

Veiklos vykdymo laikotarpiai

Verslo liudijimai gali būti išduodami ir pratęsimi pageidaujamam kalendorinių metų laikotarpiui, kuris gali būti ne ilgesnis kaip iki tų pačių kalendorinių metų pabaigos.

Prekybos verslo liudijimai išduodami ir pratęsimi pageidaujamam kalendorinių metų laikotarpiui, skaičiuojamam dienomis. Trumpiausias laikotarpis yra viena diena.

Paslaugų ir gamybos verslo liudijimai išduodami ir pratęsimi pageidaujamam kalendorinių metų laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip kalendoriams metams ir ne trumpiau kaip 5 kalendorinėms dienoms, kurios neprivalo eiti paeiliui.

Fiksuoto pajamų mokesčio dydžio nustatymas

Fiksuotus pajamų mokesčio dydžius nustato kiekviena savivaldybės taryba atskirai pagal veiklos rūšis, todėl kiekvienoje savivaldybėje jie būna skirtingi ir kasmet gali keistis.

Fiksuoto dydžio pajamų mokestis įsigyjant verslo liudijimą gyvenamosios paskirties patalpų nuomai mokamas atskirai už kiekvieną gyvenamosios paskirties objektą, įregistruotą (registruotiną) Nekilnojamojo turto registre.

Fiksuoto dydžio pajamų mokesčio lengvatas turi teisę nustatyti savivaldybių tarybos savo biudžeto sąskaita (informacija apie savivaldybių tarybų nustatytus (patvirtintus) fiksuotus pajamų mokesčio dydžius yra skelbiama ir VMI prie FM interneto svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/fiksuotas-gpm-apskaiciavimas-sumokejimas>)

Fiksuotą pajamų mokestį gyventojas gali sumokėti į vieną iš VMI prie FM biudžeto pajamų surenkamųjų sąskaitų, nurodytų VMI prie FM interneto tinklalapyje <https://www.vmi.lt/evmi/saskaitos-ir-imoku-kodai> (Įmokos kodas 1461).

Pajamų mokestis turi būti sumokėtas iki verslo liudijimo išdavimo dienos (veiklos pradžios).

Sumokėto fiksuoto pajamų mokesčio dydžio grąžinimo galimybės

Jeigu verslo liudijimas išduodamas ilgesniam negu mėnesio laikotarpiui ir pasikeitė duomenys, pagal kuriuos buvo apskaičiuotas pajamų mokestis, gyventojas per 10 kalendorinių dienų nuo duomenų pasikeitimo privalo **pateikti prašymą Mano VMI arba** pranešti apie tai bet kuriai TVMI.

Jeigu dėl duomenų, pagal kuriuos skaičiuojamas pajamų mokestis, pokyčio susidaro pajamų mokesčio permoka, ji grąžinama arba įskaitoma Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) nustatyta tvarka. Papildomai mokėtina arba grąžintina pajamų mokesčio suma skaičiuojama nuo kito mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį įvyko pokytis, pirmosios dienos.

Pajamų mokestis grąžinamas arba įskaitomas ir tada, kai verslo liudijime įrašytos rūšies veikla nutrūksta ir ja nesiverčiama iki išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpio pabaigos. Mirties atveju pajamų mokestis grąžinamas paveldėtojams arba įskaitomas palikėjo mokesčiai nepriemokai padengti. Šiuo atveju grąžinama arba įskaitoma pajamų mokesčio suma skaičiuojama už laikotarpį nuo palikimo atsiradimo momento iki išduoto verslo liudijimo galiojimo pabaigos. Ligos atveju grąžinama arba įskaitoma pajamų mokesčio suma skaičiuojama už laikotarpį nuo ligos pradžios (jei į verslo liudijimą nėra įrašyto kito fizinio asmens) iki išduoto verslo liudijimo galiojimo pabaigos. Kitais atvejais grąžinama arba įskaitoma pajamų mokesčio suma skaičiuojama už laikotarpį nuo rašytinio prašymo nutraukti individualios veiklos vykdymą, įsigijus verslo liudijimą, gavimo TVMI dienos arba nuo prašyme nurodytos, vėlesnės nei prašymo gavimo data, dienos iki išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpio pabaigos, pateikus prašymą grąžinti arba įskaityti pajamų mokestį.

Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimas

Individualios veiklos vykdymui verslo liudijimus įsigyjantys gyventojai draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu (toliau – VSD) viso dydžio pensijai gauti. VSD įmokos skaičiuojamos nuo įmokų mokėjimo laikotarpiu galiojančios minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA), taikant iš individualios veiklos, vykdomos įsigijus verslo liudijimus, gautoms pajamoms nustatytą VSD įmokų tarifą.

VSD įmokų dydžiai

Metai	MMA, Eur	VSD įmokos dydis nedalyvaujantiems pensijų kaupime (tarifas 8,72 proc.), Eur	VSD dalyvaujantiems pensijų kaupime		VSD įmokos dydis dalyvaujantiems pensijų kaupime ir mokantiems 3 proc. (tarifas 11,72 proc.), Eur
			įmokos dydis, Eur	Tarifas (papildomam pensijų kaupimui mokamas proc.)	
2022	730	63,66	83,37	11,42 (2,7)	85,56
2023	840	73,25	—	—	98,45

2024	924	80,57	—	—	108,29
2025	1038	90,51	—	—	121,65

Verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams VSD įmokos apskaičiuojamos proporcingai išduodamo ar pratęsiamo verslo liudijimo galiojimo laikui (vykdomos veiklos kalendorinių dienų skaičiui). Asmenys, įsigyjantys verslo liudijimus trumpesniame negu 3 mėnesių laikotarpiui, privalo iš anksto sumokėti VSD įmokas už visą verslo liudijimo galiojimo laikotarpį. Asmenys, įsigyjantys verslo liudijimus 3 mėnesių ar ilgesniame laikotarpiui, VSD įmokas moka kartą per ketvirtį, bet ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio 15 dienos į Sodros biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas.

Ne už pilną mėnesį verslo liudijimą įsigijęs asmuo gali sumokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas už pilną mėnesį, pateikdamas Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai (toliau – Sodra) nustatytos formos [Prašymą verslo liudijimo galiojimo laikotarpiu valstybinio socialinio draudimo įmokas mokėti už pilną mėnesį](#).

VSD įmokų neprivalo mokėti gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimus įsigiję gyventojai.

Privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimas

Individualią veiklą su verslo liudijimu vykdančys gyventojai privalo mokėti 6,98 proc. privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmoką nuo MMA, galiojusios tą mėnesį, už kurią mokama įmoka. PSD įmoka už atitinkamą mėnesį sumokama iki to mėnesio paskutinės dienos.

PSD įmokų dydžiai

Metai	MMA, Eur	PSD įmokos dydis (6.98 proc. Eur)
2022	730	50,95
2023	840	58,63
2024	924	64,50
2025	1038	72,45

Gyventojams, vykdančiams individualią veiklą, įsigijus verslo liudijimus, kurie patenka į apdraustųjų valstybės lėšomis sąrašą ir (ar) gauna su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, PSD įmokos skaičiuojamos proporcingai išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui, t. y. PSD įmokos mokamos tik už tas kalendorinio mėnesio dienas, kurios nurodytos įsigytame verslo liudijime (t. y. kuriomis galioja verslo liudijimas). Dienos įmoka apskaičiuojama proporcingai.

PSD įmokų neprivalo mokėti gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimus įsigiję gyventojai.

PSD įmokų mokėjimą už gyventojų vykdomą veiklą, įsigijus verslo liudijimus, administruoja Sodros administravimo įstaigos, todėl PSD įmokos turi būti mokamos į Sodros biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas.

Verslo liudijimas neišduodamas (nepratęsiamas), jei asmuo iki veiklos pradžios nesumoka Sodrai turėto VSD ir / ar PSD įsiskolinimo arba VSD įmokos sumos, kai verslo liudijimą įsigyja (ar pratęsia) trumpesniame kaip 3 mėnesių laikotarpiui.

Nuo 2022-07-01 PSD ir VSD įmokos (einamosios, įsiskolinimas, mokamos kartą per metus, atidėtos įmokos, baudos, delspinigiai bei palūkanos nuo atidėtų įmokų) turi būti sumokamos vienu pavedimu įmokos kodu - 444.

Verslo liudijimą įsigijusio gyventojų teisės ir atsakomybė

Išduotas kurios nors veiklos rūšies verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už verslo liudijime nurodytos rūšies veiklą, vykdomą verslo liudijime nurodytoje teritorijoje.

Verslo liudijimas, išduotas veiklos rūšiai, pažymėtai žyma „*“, suteikia teisę prekiauti jame nurodytomis savo gamybos prekėmis, neįsigijus prekybos verslo liudijimo, bet koku pasirinktu prekybos būdu (įskaitant internetu ir paštu).

Verslo liudijimas, išduotas veiklos rūšiai, pažymėtai žyma „***“, kuria pažymėta tik gyvenamosios paskirties patalpų nuomos veikla, nesuteikia teisės teikti apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos). Nuo 2020-07-01 įsigaliojo šios žymos papildyta nuostata, kad gyvenamosios paskirties patalpos gali būti nuomojamos gyventojų pasirinktam laikotarpiui.

1. Prekybos verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už parduotas prekes:

1.1. **be apribojimų** iš kitų gyventojų (iš jų ir iš ne prekybos individualią veiklą vykdančių gyventojų (tiek verslo liudijimus įsigijusių, tiek individualią veiklą įregistravusių);

1.2. **iki 4500 Eur** per mokestinį laikotarpį iš prekybos veiklos nevykdančių juridinių asmenų bei iš individualią prekybos veiklą (išskyrus žemės ūkio ir maisto produktus) vykdančių gyventojų (tiek įsigijusių prekybos verslo liudijimus, tiek įregistravusių prekybos veiklą su pažyma).

2. Gamybos ar paslaugų (išskyrus gyvenamosios paskirties patalpų nuomą) verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už parduotas savo gamybos prekes ar suteiktas paslaugas:

2.1. **be apribojimų iš kitų gyventojų** (iš jų ir individualią veiklą vykdančių gyventojų – tiek verslo liudijimus įsigijusių, tiek įregistravusių individualią veiklą su pažyma);

2.2. **iki 4500 Eur** per mokestinį laikotarpį iš tos pačios veiklos nevykdančių juridinių asmenų (jei verslo liudijime nurodyta veiklos rūšis sutampa su juridinio asmens Mokesčių mokėtojų registre (toliau – MMR) įregistruota veikla, laikoma, kad vykdoma ta pati veikla).

Į 4500 Eur sumą įskaičiuojamos verslo liudijimą (ar verslo liudijimus) įsigijusio gyventojų iš visuose verslo liudijimuose (išskyrus patalpų nuomą) nurodytų rūšių veiklos gautos pajamos:

- prekybos verslo liudijimą įsigijusio gyventojų gautos pajamos iš prekybos veiklos nevykdančių juridinių asmenų bei iš individualią prekybos veiklą vykdančių gyventojų, tiek įsigijusių prekybos verslo liudijimus, tiek įregistravusių prekybos veiklą su pažyma, ir

- iš juridiniams asmenims parduotų savo gamybos prekių ir / ar suteiktų paslaugų (išskyrus patalpų nuomą).

Atkreipiame dėmesį, kad verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už parduotas prekes (įskaitant savos gamybos prekes) bei suteiktas paslaugas juridiniams asmenims tik tuo atveju, jeigu veiklos, kuria gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, rūšis nėra viena iš veiklos, kuria verčiasi juridinis asmuo, rūšių. Vadinasi, jei verslo liudijimą įsigijęs gyventojas, vykdamas tokią pačią veiklą kaip ir juridinio asmens, tiek faktiškai vykdoma (nors ir neįregistruota MMR), tiek tik įregistruota MMR (nors faktiškai ir nevykdoma) veikla, parduos prekes (įskaitant ir savo gamybos prekes) ar teiks paslaugas, tai iš tokio juridinio asmens jo gautos pajamos nebus laikomos pajamomis, gautomis iš veiklos, vykdytos įsigijus verslo liudijimą.

Pažymėtina tai, kad prekybos verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams nėra draudžiama įsigyti prekių iš gamybos verslo liudijimą įsigijusio gyventojų.

Sutuoktiniai, įsigiję atskirus prekybos verslo liudijimus, toje pačioje prekyvietėje gali prekiauti prekėmis, turėdami vieno iš jų vardu išrašytus prekių įsigijimo dokumentus.

3. Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už kalendoriniais metais gyventojams (įskaitant ir individualią veiklą vykdančius gyventojus) suteiktas gyvenamosios paskirties nuomos paslaugas (kai pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis nuomojamas objektas yra gyvenamosios paskirties).

Pažymėtina, kad gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą įsigijusio gyventojų vykdomoje tokių patalpų nuomos veikloje turi teisę dalyvauti į verslo liudijimą įrašytas vienas iš šių fizinių asmenų: sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globėjas (rūpintojas), globojamasis. Kitų asmenų (nei fizinių, nei juridinių asmenų) įrašymas į įsigytą verslo liudijimą ar kitų asmenų samdymas verslo liudijime nurodytai veiklai vykdyti nėra numatytas. Todėl, gyventojas, įsigijęs gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą, negali šių patalpų nuomoti per nuomos tarpininkavimo ir / ar nuomos administravimo paslaugas teikiančias įmones. Nuomos tarpininkavimo ir / ar nuomos administravimo paslaugas teikiančioms įmonėms nepriskiriamos viešbučių užsakymo internetu svetainės (platformos Booking.com, Airbnb ir pan.), teikiančios apgyvendinimo įstaigų užsakymo paslaugas.

Pajamų, gautų iš verslo liudijime nurodytos veiklos, apmokestinimas

Per mokestinį laikotarpį iš verslo liudijime nurodytos vykdytos veiklos gautos ne didesnės nei 45000 Eur pajamos (kai vykdoma kelių rūšių veikla, išskyrus gyvenamųjų patalpų nuomą, pajamos sumuojamos), apmokestinamos, sumokant savivaldybių tarybų nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokestį. Gautų pajamų dalis, viršijusi 45000 eurų, apmokestinama 15 procentų tarifu, taikant GPMĮ 18² straipsnyje nurodytą pajamų mokesčio kreditą (kaip individualios veiklos pajamos su pažyma).

Kai prekybos ir / ar gamybos, ir / ar paslaugų verslo liudijimą (liudijimus) įsigijusio gyventojas iš juridiniams asmenims už parduotas (įskaitant savo gamybos) prekes ar suteiktas paslaugas gautos pajamos bei iš individualią prekybą vykdančių gyventojų už parduotas ne savo gamybos prekes gautos pajamos yra didesnės kaip 4 500 eurų per mokestinį laikotarpį, tai pajamų dalis:

- iki 4 500 eurų apmokestinama, sumokant savivaldybių tarybų nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokestį,

- viršijanti 4 500 eurų sumą, apmokestinama kaip įregistruotos individualios veiklos su pažyma pajamos, kurioms taikomas 15 procentų pajamų mokesčio tarifas bei GPMĮ 18² straipsnyje nurodytas pajamų mokesčio kreditas.

Per mokestinį laikotarpį iš gyvenamosios paskirties patalpų nuomos gautos ne didesnės kaip 45 000 eurų pajamos (jei gyvenamosios paskirties patalpos nuomojamos įsigijus kelis verslo liudijimus, tai sudedamos pagal visus nuomos verslo liudijimus visos gautos pajamos) apmokestinamos, sumokant savivaldybių tarybų nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokestį. Gautų pajamų dalis, viršijusi 45 000 eurų, nelaikoma pajamomis, gautomis iš vykdytos veiklos su gyvenamųjų patalpų nuomos verslo liudijimu, ir apmokestinama 15 procentų tarifu, netaikant GPMĮ 18² straipsnyje nurodyto pajamų mokesčio kredito.

Kai gyventojas iš gyvenamųjų patalpų nuomos gautos pajamos kartu su kitomis ne iš darbo santykių ar jų esmę atitinkamų santykių kalendoriniais metais gautomis pajamomis viršija 120 VDU (2022 m. – 180 492 Eur, 2023 m. – 202 188 Eur, 2024 – 228 324 Eur; **2025 – 253 066**), tai tokios 120 VDU viršijančios pajamos apmokestinamos taikant GPMĮ 6 straipsnio 1² dalyje nustatytą 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Kokių teisių verslo liudijimas nesuteikia?

1. **Prekybos verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų:**

- iš prekybos automobiliais, motociklais, mopedais;
- prekiaujant iš (nuo) prekybos laikinųjų prekybos įrenginių, pastatytų patalpose (išskyrus prekybą gėlėmis, knygomis, spaudos leidiniais ir prekybą patalpose, esančiose turgavietės teritorijoje), taip pat iš kioskų, pastatytų patalpose;

- iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo individualią prekybą vykdančiams gyventojams (tiek prekybos verslo liudijimus įsigijusiems, tiek įregistravusiems individualią prekybą su pažyma);

- iš prekybos veiklą vykdančių juridinių asmenų;
- iš prekybos internetu ir paštu (prekyba internetu ir/ar paštu galima pasirinkus kitą veiklos vykdymo formą, t. y. įregistravus individualią veiklą pagal pažymą mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka arba įsteigus juridinį asmenį).

2. Sumokėtas savivaldybių tarybų nustatyto fiksuoto dydžio pajamų mokestis ir individualios veiklos vykdymui įsigytas verslo liudijimas nesuteikia teisės mokestiniu laikotarpiu gautą 45 000 eurų viršijančią pajamų dalį laikyti iš individualios veiklos su verslo liudijimu gautomis pajamomis.

3. Sumokėtas savivaldybių tarybų nustatyto fiksuoto dydžio pajamų mokestis ir įsigytas gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimas nesuteikia teisės mokestiniu laikotarpiu gautas 45 000 eurų viršijančias pajamas laikyti pajamomis, gautomis iš veiklos, vykdytos įsigijus gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą.

4. Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų iš kitokios nei gyvenamųjų patalpų paskirties nuomos bei iš gyvenamųjų patalpų nuomos juridiniams asmenims.

5. Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų iš gyvenamosios paskirties patalpų nuomos, kai tokių patalpų nuomos paslaugas

savininkų vardu teikia į verslo liudijimą neįrašytas asmuo (pvz., administravimo ar tarpininkavimo paslaugas teikianti įmonė ir pan.).

Gyventojas, tokias gautas gyvenamųjų patalpų nuomos pajamas, metams pasibaigus, iki kitų metų gegužės 1 d., privalo deklaruoti ir nuo jų apskaičiuoti bei sumokėti į biudžetą 15 proc. (ar 20 proc. nuo 120 VDU dydžio sumą viršijančios gautų pajamų dalies, jei gyventojas iš gyvenamųjų patalpų nuomos gautas pajamas kartu su kitomis ne iš darbo santykių ar jų esmę atitinkamų santykių kalendoriniais metais gautomis pajamomis viršija 120 VDU).

6. Įsigytas verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų už prekių (įskaitant ir savo gamybos) pardavimą bei už paslaugų teikimą iš tą pačią veiklą, kaip ir verslo liudijime nurodyta veiklą, vykdančių (įsiregistravusių MMR) juridinių asmenų.

7. Pagal gyventojams išduotą (išduotus) prekybos ir / ar gamybos ir / ar paslaugų verslo liudijimą (liudijimus) gautos 4 500 Eur viršijančios pajamos iš: prekių pardavimo individualią prekybos veiklą vykdančioms gyventojams (tiek prekybos verslo liudijimus įsigijusiems, tiek įregistravusiems individualią prekybos veiklą su pažyma), iš prekių pardavimo prekybos veiklos nevykdančioms juridiniams asmenims bei iš savo gamybos prekių pardavimo ir paslaugų teikimo juridiniams asmenims, nelaikomos iš individualios veiklos, vykdytos įsigijus verslo liudijimą, gautomis pajamomis.

Verslo liudijimą įsigijusio gyventojas pareigos

Verslo liudijimą įsigijęs gyventojas privalo:

- Per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) tiek gavęs, tiek ir negavęs pajamų iš veiklos, kuria vertėsi turėdamas verslo liudijimą, iki kitų metų gegužės 1 dienos pateikti metinę pajamų deklaraciją. Gautas pajamas deklaruojamos, pateikiant Pavyzdinę pajamų mokesčio deklaraciją (GPM311).

- Veiklos vykdymo vietoje turėti Lietuvos Respublikos piliečio pasą ar asmens tapatybės kortelę, pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

- Prekybos ar gamybos verslo liudijimą įsigijęs gyventojas savo veiklos vykdymo vietoje turi turėti **Lietuvos Respublikos piliečio pasą ar asmens tapatybės kortelę, pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą** ir prekių, medžiagų arba žaliavų įsigijimo dokumentus. Pasirinkus buhalterinę apskaitą tvarkyti VMI prie FM sukurtu virtualiu buhalteriu i.APS, veiklos vykdymo vietoje nereikia turėti popierinių prekių ir / ar medžiagų įsigijimo dokumentų, kai prekių, medžiagų arba žaliavų įsigijimo dokumentai arba jų skaitmeninės kopijos saugomi i.APS.

- Prekių (paslaugų) medžiagų, žaliavų įsigijimo dokumentus ir kitus dokumentus, įskaitant Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitus (toliau – kvitas) ir Gyventojas, įsigijusio verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą (toliau – Žurnalas), gyventojas turi saugoti 5 kalendorinius metus po tų metų, kuriais jie gauti ar išrašyti, o PVM sąskaitas faktūras ir sąskaitas faktūras – 10 metų nuo jų išrašymo. Privaloma saugoti dokumentus tokios formos (rašytinės ar elektroninės), kokios jie buvo išrašyti ar gauti. Svarbu užtikrinti, kad per visą dokumentų saugojimo laikotarpį būtų išlaikytas PVM sąskaitų autentiškumas bei turinio vientisumas, taip pat svarbu, kad dokumentai išliktų įskaitomi. Šiuos dokumentus gyventojas turi saugoti pats arba VMI prie FM nustatyta tvarka perduoti juos saugoti TVMI. Gyventojas, tam tikrą laikotarpį naudojėsis elektronine buhalterinės apskaitos tvarkymo priemone, to laikotarpio buhalterinės apskaitos dokumentus arba popierinių (atspausdintų) buhalterinės apskaitos dokumentų skaitmenines kopijas gali pasirinkti saugoti elektroninėje buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonėje, tačiau privalo užtikrinti jų kilmės autentiškumą, turinio vientisumą ir įskaitomumą.

- Verslo liudijimus įsigijantys gyventojai prekėms parduoti (pirkti) bei paslaugoms (įskaitant ir gyvenamųjų patalpų nuomos paslaugoms) teikti turi naudoti kvitus, kurie gali būti popieriniai arba elektroniniai. Popierinių kvitų formos, skelbiamos VMI prie FM interneto svetainėje (jas galima atsispausdinti [Formos - VMI](#), nurodant formos kodą FR0508) arba pagamintas spaustuviu būdu (jas galima įsigyti blankų leidyklų parduotuvėse). Gyventojai, buhalterinę apskaitą tvarkantys virtualiu buhalteriu i.APS, kvitus gali išrašyti per i.APS, nepildydami popierinės kvito formos. Teikiamas elektroninis kvitas turi atitikti FAĮ nustatytus reikalavimus, keliamus elektroniniam apskaitos dokumentui (t. y. turi būti parengtas, perduotas ir gautas tokiu elektroniniu formatu,

kuris sudaro galimybę jį apdoroti automatinio ir elektroninio būdu), kuris gali būti teikiamas, kai yra išankstinis pirkėjo sutikimas.

- Verslo liudijimus įsigiję gyventojai privalo išrašyti kvitus, kai:

1. Kvitų išrašymas numatytas **Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos apraše**, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283 „Dėl Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), t. y. kvitus privaloma išrašyti, kai, parduodant prekes, nėra galimybės naudoti kasos aparato dėl kasos aparato gedimo arba pažeidus jo plombą, taip pat tais atvejais, kai atitinkamą kasos aparatą naudoti draudžiama, užfiksavus kasos aparatų duomenų klastojimo faktų (sumuojantieji skaitikliai neteisėtai nustatomi į nulinę padėtį, neteisėtai įformintos grąžinamos prekės, nepagrįstai mažinamos kasos aparatu įregistruotos įplaukos, imituojamas jų registravimas) arba nustačius, kad naudojamos pakeistos konstrukcijos ar programos, tačiau tik tokio kasos aparato techninės priežiūros, remonto ar keitimo laikotarpiu ir tik iškvietus aptarnavimo specialistą ir (ar) užregistravus iškvietimą kasos operacijų žurnale.

2. Gyventojai, įsigiję verslo liudijimus, perka iš verslo liudijimą įsigijusio gyventojų jo pagamintą produkciją arba perka žemės ūkio produkciją iš gyventojų, kuris pats ją išaugino, arba perka iš gyventojų asmeninės nuosavybės teise priklausančius daiktus.

3. Kitais (1 ir 2 punktuose nenurodytais) atvejais kvitai turi būti išrašomi (pateikiami) pirkėjams arba paslaugų gavėjams (įskaitant ir gyvenamųjų patalpų nuomos paslaugų gavėjus) paprašius.

- Prekybos verslo liudijimus įsigiję gyventojai, kurie veiklos pajamoms apskaityti naudoja kasos aparatus (kasos aparatus privalo naudoti gyventojai, užsiimantys prekybos veikla patalpose (ne lauko sąlygomis)), veiklos pajamas ir išlaidas nurodo **Individualia veikla besiverčiančio gyventojų autonominio kasos aparato kasos operacijų ir išlaidų apskaitos** žurnale, kurio pavyzdinė forma ir užpildymo tvarka pateikta **Kasos aparatų ir tiesioginio ryšio kompiuterių tinklo terminalų naudojimo taisyklėse**, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. V-255 „Dėl Kasos aparatų ir tiesioginio ryšio kompiuterių tinklo terminalų naudojimo taisyklių ir Sprendimo išregistruoti kasos aparatą FR1156 formos patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Taisyklių 11 punktą, kasos aparatus, kurie neteikia duomenų į Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos Išmaniųjų elektroninių kasos aparatų posistemį (toliau – i.EKA), ūkio subjektas galės naudoti iki 2025 m. balandžio 30 dienos. Po nurodytos datos, per 30 dienų, autonominiai kasos aparatai turi būti išregistruoti Taisyklių nustatyta tvarka ir turės būti naudojami virtualios fiskalizacijos kasos aparatai arba kasos aparatai, veikiantys su saugos moduliu, kurie teikia duomenis į i.EKA.

- Verslo liudijimus įsigiję gyventojai, kurie veiklos pajamoms apskaityti nenaudoja kasos aparato, savo apskaitos tvarkymui gali pasirinkti neelektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę, kurią pasirinkus pildomas popierinis (atspausdintas) žurnalas arba elektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę, kurią pasirinkus pildomas elektroninės formos žurnalas (buhalterinė apskaitai tvarkyti naudojama VMI prie FM sukurtas Virtualus buhalteris i.APS arba kita elektroninė buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonė). Užpildydamas Žurnalą, gyventojas gali pasirinkti, ar Žurnale pateikti tik bendrą mėnesio išlaidų sumą, ar išlaidas apskaityti pagal rūšis, nurodant kiekvienos iš jų sumas. Per mėnesį patirtos išlaidos į žurnalą turi būti suvedamos mėnesiui pasibaigus iki kito mėnesio pabaigos. Įrašai apie gautas (t. y. apmokėtas) pajamas daromi kiekvieną dieną, kurią yra gaunamos pajamos, jei kurią dieną pajamų negauta – įrašo daryti nereikia.

Virtualaus buhalterio i.APS naudotojams, pagal programoje vedamą Pajamų ir išlaidų žurnalą, taip pat trečių šalių pateiktus duomenis VMI užpildys preliminaras pajamų deklaracijas. Programa galima naudotis prisijungus prie VMI informacinės sistemos i.MAS [per e. bankininkystę ar su VMI priemonėmis](#). Demonstracinė virtualaus buhalterio versija „i.APS DEMO“ skirta susipažinimui, kaip veikia programa, kokios jos galimybės. Prisijungus prie e. banko, turėtų būti pasirenkama VMI e. paslauga – „i.APS DEMO“. Daugiau informacijos apie virtualų buhalterį i.APS rasite [čia](#).

- Jeigu verslo liudijimas išduotas ilgesniam negu vieno mėnesio laikotarpiui ir pasikeitė duomenys, pagal kuriuos buvo apskaičiuotas pajamų mokestis, tai per 10 kalendorinių dienų nuo duomenų pasikeitimo dienos gyventojas privalo apie tai pranešti TVMI.
- Pasikeitus stacionarioje vietoje vykdomos veiklos rūšies vietai, gyventojas per 10 kalendorinių dienų nuo pasikeitimo privalo apie tai pranešti TVMI, kuri per vieną darbo dieną nuo prašymo gavimo dienos išduoda naujos versijos verslo liudijimą (su patikslintais duomenimis).
- Gyventojai, įsigiję verslo liudijimus, privalo laikytis teisės aktuose nustatytų veiklos, kuria jie verčiasi, taisyklių.
- Jei verslo liudijimus įsigiję gyventojai veiklos vykdymui naudoja nuosavus automobilius, tai jie turėtų pasitikslinti, ar jiems nėra atsiradusi prievolė mokėti mokesčius už aplinkos teršimą. Dėl minėtos informacijos ir šio mokesčio mokėjimo tvarkos tokie gyventojai turėtų kreiptis į Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos.

Verslo liudijimą įsigijusio gyventojų atsakomybė

Gyventojams, vykdančioms individualią veiklą, neįsigijus verslo liudijimo arba neįregistravus individualios veiklos bei verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams, nesilaikantiems Verslo liudijimų išdavimo taisyklėse nustatytų reikalavimų (prekybos, gamybos ar paslaugų teikimo vietoje neturintiems prekių, medžiagų ar žaliavų įsigijimo dokumentų, neišrašantiems kvitų, sąskaitų faktūrų, kai tai numatyta Verslo liudijimų išdavimo taisyklėse, neteislingai tvarkantiems žurnalus), taikoma atsakomybė, numatyta Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 150, 163, 187, 205 straipsniuose:

- už komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus – pagal ANK 150 straipsnį (pvz., kai individuali veikla vykdoma neįsigijus verslo liudijimo)– nuo 2021-11-01 bauda nuo 780 iki 1 100 Eur, už pakartotinį nusižengimą bauda nuo 1 100 Eur iki 1 950 Eur;
- už kasos aparato kvito už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas neišdavimą arba kasos aparato kvito, kuriame nurodyta kita suma, negu sumokėta, išdavimą – pagal ANK 163 straipsnį (kai kasos aparatus privalo naudoti gyventojai, užsiimančys prekybos veikla patalpose (ne lauko sąlygomis) – bauda nuo 90 Eur iki 200 Eur, už pakartotinį nusižengimą – bauda nuo 450 Eur iki 900 Eur;
- už deklaracijos pateikimo tvarkos pažeidimą – pagal ANK 187 straipsnį – įspėjimas arba bauda nuo 80 Eur iki 6 000 Eur;
- už apskaitos taisyklių pažeidimus – pagal ANK 205 straipsnį – įspėjimas arba bauda nuo 40 Eur iki 6 000 Eur.

Verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams, kuriems yra prievolė mokėti VSD įmokas, tačiau laiku jų nesumokėjus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19 straipsniu, skaičiuojami delspinigiai. Jei per patikrinimą nustatoma, kad VSD įmokos neteisėtai buvo sumažintos, priskaičiuojama trūkstama jų suma ir skiriama bauda taikant MAĮ 139 ir 140 straipsniuose nurodytus baudų dydžius ir nustatytą baudų skyrimo tvarką.

Verslo liudijimus įsigijusių gyventojų teisė užginčyti pareigūnų veiksmus

Gyventojų vykdomą veiklą, įsigijus verslo liudijimą, gali tikrinti valstybinių kontrolės institucijų pareigūnai.

MAĮ 144 straipsnyje įtvirtinta gyventojų teisė apskųsti bet kurį mokesčių administratoriaus (pareigūno) veiksma arba neveikimą. Ginčai tarp gyventojų ir mokesčių administratoriaus nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo arba Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka. Gyventojų skundas dėl mokesčių administratoriaus pareigūno veiksmų ar neveikimo turi būti paduodamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai (kai skundžiamas VMI prie FM arba Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimas/ veiksmai / neveikimas) ar jos teritoriniam padaliniui (kai skundžiamas kitos (ne Vilniaus) apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – AVMI) sprendimas / veiksmai / neveikimas) arba Regionų apygardos administracinio teismo atitinkamiems rūmams, per vieną mėnesį nuo mokesčių administratoriaus priimto sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojų dienos arba per du mėnesius nuo dienos, kai baigiasi įstatymo ar kito teisės akto nustatytas reikalavimo įvykdymo terminas. Jei mokesčių administratorius nevykdo savo

pareigų ar vilkina sprendimą, toks neveikimas (vilkinimas) gali būti apskųstas per du mėnesius nuo dienos, kai baigiasi klausimui išspręsti nustatytas laikas (plačiau galima sužinoti VMI prie FM svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/mokesciu-administratoriaus-priimtu-sprendimu-apskundimo-tvarka>).

Daugiau informacijos apie verslo liudijimų įsigijimo tvarką galima sužinoti VMI prie FM svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/individuali-veikla-pagal-verslo-liudijima> arba paskambinus į VMI prie FM Mokesčių informacijos centrą telefonu +370 5 260 5060. Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus.

Taip pat informuojame, kad ši sutrumpinta Verslo liudijimą įsigyjančio gyventojų atmintinė ir visa Verslo liudijimą įsigyjančio gyventojų atmintinė skelbiama VMI prie FM svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/individuali-veikla-ir-verslo-liudijimai>. Veiklos rūšys, kuriomis gali būti verčiamasi, įsigijus verslo liudijimą, skelbiamos VMI prie FM svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/vr-ir-vl-isigijimas-nutraukimas#kuriomis-veiklos-rusimis-galima-verstis-isigijus-verslo-liudijima>.

